

УКРАЇНСЬКА ТРИБУНА

ЩОДЕННА
непартійна демократична газета.
Виходить у Варшаві
під проводом керівництвом
Олександра Саліковського,
при участі видатних українських
літературних сил.

Особистий прибуток в редакційних справах від 11 до 12 год. ранку.

Дрібні рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Польщі на місяць 300 марк. мід.;
Для селян, робітників, народних урядів
інтернованих козака і старшин та збірок
в Великій Україні—150 марк. пош.
За кордоном в Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 10 фр. фр.; Італії
10 лір; Швейцарії 10 шв. фр.; Німеччині
25 марок; Чехословаччині 25 корон чеш.
Румунії 25 лей; Австрії 300 корон.
Зміна адреси—75 марк. пош.

ЦІНА ОГолоШЕНЬ:
За рядок п'ятирідку перед текстом 50 марк.
пош.; після тексту 25 марк. пош.
Адреса редакції та контори
Варшава, Новай Саїт, 22 (Warszawa, Nowy
Świat, 22). Телефон редакції 239-00

Ціна окремого примірника 15 марок.

Від редакції „Української Трибуни“

Наші постійні читачі знають, які жертви приносило видавництво „Української Трибуни“, щоб зробити її приступною для широких верств українського громадянства. Передплатний тариф і ціна окремих чисел газети не складали й половини тієї суми, яку доводилося витратити на видання часопису. В той час, як всі інші газети значно побиляли ціни, „Українська Трибуна“ залишала їх без зміни.

Тепер, коли й платня за друк газети, й ціни на папір, і вартість доставки часопису передплатникам вирости більш ніж у два рази проти того, що коштувало все це ще два-три місяці тому,—витрати, які несе „Українська Трибуна“, показуються цілком невідповідними засобами видання. Вона їх витримати не може.

Щоб не йти в найближчі часи на припинення часопису, видавництво „Української Трибуни“ примушене з м. листопаду підвищити ціну на газету, а саме: передплата на місяць буде коштувати 600 марок, а для інтернованих—300 марк., і ціна окремого числа—30 марк.

Якщо наше громадянство бажає, щоб „Українська Трибуна“ й надалі виходила, то повинно передплатувати газету й поширювати її в суспільстві. Старих і нових передплатників, а також урядові й громадські інституції просимо крім того негайно вирішити всі залежності, які досягають разом дуже поважної цифри.

Перш за все купуйте „Українську Трибуну“, вносьте пожертви в її пресовий фонд і таким чином ви дасте нам можливість продовжувати її видання й служити вашим інтересам. Зараз ці інтереси потребують особливо пильного захисту, й втрата єдиного нашого органу на еміграції могла б дуже шкідливо відбитися на наших справах.

30 жовтня 1921 р.

Небезпечні Серед проявів громадського життя на останній час є зявище, яке мусить привертнути до себе серйозну увагу й відносно якого нашим громадсько-державним чинникам необхідно зайняти певні виразні позиції. Маємо на увазі діяльність українського громадського комітету в Празі, заставного М. Шаповала.

Звістки, які доводять до нас, вказують, що комітет М. Шаповала, окрім завдання допомогти матеріально й культурно, бере на себе ряд функцій громадсько-політичних і стає організацією, яка конкурує з діяльністю нашого дипломатичного представництва. Ми знаємо, що серед певних наших груп існують течії, які таку діяльність комітету вважають цілком оправданою і вказаною і які стають на ґрунт ліквідації наших відповідних державних установ й заміну їх такими громадськими органами, до яких належить пражський комітет. Відомо далі, що комітет М. Шаповала вступив в занадто близький контакт з російськими с-р, контакт остільки підозрілий, що виникають поважні сумніви, чи стоїть він твердо на ґрунті нашої самостійності.

Ми розуміємо той ґрунт, на якому виникли всі ці течії і тенденції. При незадовільній і безсистемній політиці нашого міністерства закордонних справ, при крайньому ослабленню темпу нашої дипломатичної роботи не

диво, що являються течії і групи які шукають нових шляхів. Але не означає все це, розуміється, що ці нові шляхи являються правильними й доцільними. Громадські комітети, подібні до пражського, мають повну рацію для свого існування, оскільки вони об'єднують розпорошену еміграцію, оскільки переслідують цілі матеріально й культурної допомоги. Але думати про те, що вони можуть замінити нашу офіційну дипломатичну роботу—являється річчю цілком неправильною. Стати на цей шлях значило б стати на ґрунт ліквідації здобутків нашої державності; це було б кроком назад, а не вперед.

Особливо небезпечно, коли такі громадські організації роблять такі певні кроки, як встановлення відносин з якими-небудь політичними групами. Такі кроки можуть загрожувати дуже небезпечними і шкідливими наслідками.

Оскільки громадські комітети, подібні до пражського, мають в певних межах рацію для свого існування, розуміється, повинні вони будуватись не на тих основах, як пражський. Влада в них не може бути захоплена тією ініціативною групою, яка взяла на себе почин для їх утворення. Вони мусять бути зорганізовані на принципах можливо ширшого представництва всіх громадських організацій й цілої еміграції.

Тільки при цих умовах можуть бути гарантії, що робота в них піде відповідним шляхом, що не зійдуть вони на манівці авантур

Відні провадилась в двох напрямках: геть була скерована на те, щоб добитись навязання зносин між совітською Україною і Австрією і на те, щоб вивести розклад в українську еміграцію.

Можна сказати з певністю, що вся ця робота не дала б ніяких результатів, коли б до помочі агентом Раковського не стали наші комуністи з групи Грушевського й К-а.

В агітації за навязання зносин між совітською Україною і Австрією багато прислужився большевицькій місії п. Шкофан. Він під час речення ним востертивної роботи мав торговельні зв'язки з деякими австрійськими фірмами. Переїхавши до комуністів, він передав свої зв'язки агенту Раковського й за його допомогою від кількох австрійських фірм, переважно дрібних, до австрійського уряду був поданий доклад про навязання зв'язків з совітською Україною. З свого боку совітська делегація в цій же справі внесла меморандум до уряду. Ця агітація своїх наслідків не дала і од австрійського уряду на цей меморандум дана була негативна відповідь.

В справі ведення розкладової роботи серед української еміграції агенту Раковського запропонував свої послуги М. Грушевський. За його ініціативою і допомогою було скликане спільне засідання бюро Українського Червоного Хреста і совітської делегації. На цьому засіданні совітські делегати подали завідомо неправильні відомості про те, що Український Червоний Хрест на совітській Україні існує і працює. Деякі з представників Українського Червоного Хреста на цьому засіданні був зв'язаний неправильний тон; говорено було про безпартійність червонохрестної праці і про можливість спільної роботи з совітським українським урядом. Засідання мало інформаційний характер і жадних рішень вивнесено не було. Через якийсь час після засідання, бюро червоного хреста, очевидно розуміючи, що воно на зібранні зайняло неввірені позиції, випустило в цій справі комюнікат, в якому більш різко зазначило свої позиції що до спільної праці з большевиками.

Окрім нарад з Червоним Хрестом большевицька делегація провадила переговори з кооператорами, які мешкають у Відні. Поки що вся робота большевиків

яких небуло значніших результатів не дала. Одною з причин цього неустіху бо-тшевиків було те, що всі тіні обіцячки про широкі роботи за кордоном і великі кошти, які вони мають для того, виявились звичайною брехнею. Вони стоять в гострій залежності від російських большевиків, жадних самостійних коштів не мають, а російські большевицькі кошти дають їм дуже скуппо.

Проте, після виїзду совітської місії назад до Праги, праця Грушевського і комп. во славу Раковського продовжується. Грушевського дурять обіцянками про ті високі призначення, які він одержить від совітського українського уряду.

Коли на цю роботу не буде звернуто уваги, праця комуністів, яка не дала значніших результатів сьогодні, може дати їх завтра. Це особливо можливо з огляду на те, що група Грушевського очевидно твердо рішила перетворитись в агітатуру Раковського. Поїздка представника групи М. Чечіля на Україну носила всі ознаки постоування і прийомів, характерних тільки для одних комуністів. М. Чечіль їздив на Україну з мандатом від закордонної делегації партії укр. с-р. На Україні він рішив добитись потвердження своїх мандатів ч. к. с-р., який перебуває в большевицькій в'язниці. Одержавши від большевицького уряду дозвіл на побачення з ув'язненими товаришами, він, не зважаючи на те, що їх становище виключає для них можливість вільно зазначати свої позиції, уважав можливим при цих умовах домагатись від них ствердження своїх уповноважень на переговори з большевиками. Розуміється, одержать такі ствердження від людей, які перебувають під загрозою большевицької чекі, йому було неважко.

Доклад Чечіля про його поїздку, як стверджують поінформовані джерела, має бути видрукований групою Грушевського в спеціально процинзурованій редакції, з якої будуть виклинені всі неприємні і компромітуючі совітський лад уступи. Роскладова робота отже провадиться і буде провадитись.

Мусять бути вжиті відповідні заходи для того, щоб діяльність цих агентів Раковського була обезшкіджена.

Відень, 23-X-21.

двома партіями в автомобілі в супроводі п. Білешького і поліцейських. З паршою партією виїхав і Б. В. Савінков.

У вагоні було приготовлено два купе і на кожному з них була наліплена червона картка про те, що купе реквізовано.

— Це Карахан прислав нам продавальні карточки,—штуктурували арештовани. Коло вагона зібралось чимало людей, які проходили виселенців. Вони згадували добрі старі часи царського самодержавства, коли доводилось мандрувати під козлом поліції.

Рівно в 9 г. 50 хв. потяг одійшов. („Свобода“).

ПОЛІТИЧНІ ВІСТІ

Амбасадори відкинули німецький протест.
ПАРИЖ, 28.X. (ПАТ). „Petit Parisien“ повідомляє, що конференція амбасадорів ухвалила надіслати до Берліна ноту, в якій має зазначити, що вважає протест Вірты проти постанови в справі Горішнього Шлезку за неіснуючий і як би неадекватний.

До греко-турецького миру.
ЦАРГОРОД. 27.X. (ПАТ). Кола, близькі до уряду Ангори бажують обговорити справу мирових переговорів з союзними державами, і лише тоді приступити до переговорів з Грецією. Як кажуть греки вже склали свою пропозицію, Турки вимагають цілковитої евакуації Смирни та Франції і відшкодування за шкоди, докрані грецьким військом.

Учасники вашингтонської конференції.
ПАРИЖ 27.X. (ПАТ). „Тан“ повідомляє, що в дискусії на вашингтонській конференції в справі розброєння візьмуть участь тільки Америка, Англія, Франція, Італія та Японія.

Яні „великі“ будуть обеззброєвуватись.
МОСКВА. (Польпр.). „Известія“ довідують, що Японія має намір запропонувати вашингтонській конференції свій план обеззброєння. По цьому плану Англія, Америка і Японія зобов'язуються в майбутньому будувати тільки дрібні морські кораблі, які будуть здатні тільки до оборони. Обзброєння портів і берегів не відбудеться без обмеження. На думку Японії, Америка, Англія і Японія можуть перевести цей проєкт обеззброєння, не рахуючись з Європою.

Обеззброєні й без конференції.
ЛОНДОН. 28.10. В Сполучених Штатах урядово спростовують відомості, які недавно появились в „Evening Standard“, про те, що ніби на вашингтонську конференцію мали запросити Німецький уряд. Урядові американські кола зазначають, що присутність німецьких делегатів на конференції цілком зайва, бо німці вже обеззброєні і не зацікавлені в справах далекого Сходу. (Ж.)

Мобілізація в Румунії.
БЕРЛІН. (ЕТЕ). З Білгороду повідомляють, що румунський король офіційно повідомив югослов'янський уряд, що Румунія мобілізує шість дивізій піхоти і дві дивізії кінноти. Мобілізацією керує ген. Авереску.

Мобілізація Чехословаччини.
ПРАГА. (ЕТЕ). Мобілізація чехослов'янської армії йде повним ходом. Місто переповнено. На двірцях заведено військову контролю.

Чехи й угорці.
БУДАПЕШТ. 28.10. По останній відомості Чехи скупчили кілька дивізій на угорському кордоні коло Шопа. В цій місцевості ніби-то вже були перші стикти між чехами і угорцями.

Виселення російських антибольшевицьких діячів

28 жовтня вдень Б. В. Савінков одержав повідомлення, що в той же день повинна бути виконана постанова міністерства закордонних справ про примусове виселення тих шости російських політичних діячів, висилки яких вимагає Карахан.

Місцем вислання було призначено м. Гданськ. Виселенні підтвердили своє рішення ні в якому разі до Гданську на заслання не йти. Тоді почали робити заходи, щоб дати можливість виїхати їм до Праги.

Справа ускладнилась тим, що 28 жовтня в чехословацькій національній святю і в чехословацьким посольстві не було праці. Але ввечері коло 6 год. ввечора з урядового комісаріату м. Варшави до канцелярії Б. В. Савінкова надійшло повідомлення, що візи для виїзду до Праги вже одержані і що виселення одбудеться в той же день в 9 год. 50 хв. ввечора.

В пів на дев'яту до готелю „Брюль“ з'явився представник комісаріату п. Білешький з пропозицією виїхати на залізничний двірць. Б. В. Савінков заявив, що виселенці зостаються при

своїм рішенні добровільно не виїзжати, що підтвердили всі присутні. Тоді п. Білешький по телефону звернувся в комісаріат і викликав поліцейського комісара. Коли прибула поліція, виселенці вислухали постанови про їх вислання і од себе оголосили протокол такого змісту.

„1921 р., жовтня 28 дня, м. Варшава. У 8 год. ввечора, в готелі „Брюль“ в кімнаті № 35 по вимозі представника урядового комісаріату м. Варшави п. Білешького зібравлись російські громадяне: В. В. Савінков, А. А. Дикгоф-Деренталь, А. Г. Мягков, В. В. Ульяницький, М. Н. Гнилорібов і А. К. Рудин. Зібраним було заявлено, що вони примусово висилануться з Польщі, для переведення чого і посаження виселенців до вагону прибув він, п. Білешький з сторожею. У 8 год. ввечора виселенці віддали себе в розпорядження сторожі. Підписали: В. Савінков, А. Дикгоф-Деренталь, А. Мягков, М. Гнилорібов, А. Рудин, В. Ульяницький.“

П. Білешький і п. поліцейський комісар одмовились підписати цей протокол.

Виселенці привезли до двірця

Комуністи за роботою

Роскладовій роботі комуністів за кордоном не можна відмовити в систематичності і послідовності. На ґрунті цієї дезорієнтованості, яка так характерна для нашої еміграції, ця робота може дати наслідки, якими не можна легковажити. Державно-настроєним групам нашої еміграції слід було б звернути серйозну увагу на цю діяльність наших ворогів. З фактів, які торкаються роботи комуністів за останній час, особливо характерними являються ті спроби агітації, які вони зробили у Відні.

Совітська українська місія в Празі на протязі останніх двох

місяців рішила поширити свою роботу й на Відень.

Місія ця складається з трьох чоловік—Левинського, Кудрі і його жінки Кудрі-Муратової. З цієї компанії про Кудря і його карну біографію уже були подані звістки в „Укр. Трибуні“. Жінка п. Кудрі—п. Муратова Кудря була раніше лікарем в київській лікарні для чорноробочих і підчас своєї там роботи визначалася своєю ненавистю і призерливим відношенням до українців; росіянка з роду, спільного з українством вона ніколи нічого не мала. П. Левинський—галицький комуніст.

Робота большевицької місії в

Берлінські новинки.

(Від листого кореспондента)

Україна зараз цікавить Берлінські російські еміграційні кола: про неї йде зараз багато різних балачок, почасті—старих, давно вже відомих. Але є де-що й нове.

Появився тут з Греції російський священник, о. Сергій, бувший архимандрит та настоятель польської церкви в Атенях. Він оповідає про переговори, що веде з українцями одна німецька група, здається з Баварії. З цих переговорів видно, що в „Південній Росії“ має бути висаджене військо з наміром зайняти територію України в тих межах, які тримав колись Скоропадський. Там, за допомогою німців, сформується армія, яка піде далі до Росії.

З німецького ж боку поставлено вимогу, щоб на Україні був відновлений гетьманат, на чолі з гетьманом, ухваленим Німеччиною.

О. Сергій розповідає про три політичні групи, що зараз працюють на Україні: група Моркотуна—французької орієнтації, група Скоропадського та ерцгерцога австрійського Вільгельма (Василя Вишиваного).

З російських же джерел ідуть відомості, що після Рейхенгальського з'їзду в Німеччині провадиться жвава праця, щоб об'єднати російських військових, які перебувають у Німеччині. В центрі цього руху стоїть відомий генерал Краснов та його співробітник, полковник Карташов. Треба зауважити, що до цієї праці Німеччина нібито не притягається, бо при сучасних умовах вона примушена бути в зв'язку з більшовиками. План цієї організації—перевести всіх козаків з Німеччини на Угорщину, де й буде приступлено до формування армії. З приводу цього заміру полковник Карташов провадить жваву кореспонденцію з угорськими політиками. Він також інспектував табір російських полонених, де інтерв'ювано козаків. З балачок можна зауважити, що відносини між діями цієї групи, полковником Карташовим, генералом Глазенапом та Бельгардом—не дуже щирі та сердечні.

Про останнього ж президента на гетьмані України Василя Вишиваного ходять такі чутки.

Для нього в Берліні працюють полковник Кейхель, Полтавець і Бутенко, які підтримують зв'язок з французами. Бувший адютант

начальника штабу Скоропадського Шаргів перебуває зараз у Франції. Як каже полковник Кейхель, їхній праці багато пошкодив Л. Бармаш. Він кинув тін на це товариство, а також на Біскупського, що стояв з ними в зв'язку. Цей Бармаш був у ерцгерцога чимось, нібито міністром закордонних справ, а пізніше виявилось, що він був большевик і провокатор та працював у Раковського й Мануїльського.

Ось такі найбільш цікаві з тих чуток, які зараз циркулюють в російських емігрантських колах у Берліні. Оскільки вони правдиві, сказати трудно. Видно ж з усього, що після Рейхенгальського з'їзду діяльність цих кол значно оживилася.

VIATOR.

В Німеччині

До урегулювання справ Шлезка. КАТОВИЦІ, 29.X (ПАТ). Німецькі газети повідомляють, що німецька кордонна комісія під головуванням гр. Подольська прибула в четвер до Ополь, де була прийнята ген. Ле-Роном.

По відомостям німецької преси, головна господарча комісія на чолі з п. Ходачем буде засідати в Женеві. Окрема союзна комісія, яка урядом на Гор. Шлезку, буде підтримувати сталий зв'язок з женецькою комісією.

Далекий Схід

Большевики в Монголії. РИГА. (Руспрес.) Московск. „Известія“ повідомляють, що монгольський уряд закладає тісний союз з московським соювітським урядом. Соювітське військо залишається в Монголії, щоб запобігти там організуванню китайської влади і під гаслом „охорони молоді республіки“ від контрреволюційних виступів.

Угоршівці ще борються. РИГА. По прямому дротові з Москви повідомляють, що окремі загони б. угорської дивізії під команду Сухарева та Островського продовжують боротьбу з соювітським військом. (О. Д.)

Європа й Совдепія

Швеція й Совіти. СТОКГОЛЬМ (ЕТЕ). Повідомляють урядом, що шведський уряд уповноважив міністра торговлі почати переговори з представниками совітів з метою торгової угоди. Переговори розпочнуться 26 жовтня.

Сполучені Штати й Росія. ВАШИНГТОН (ПАТ). Комісія допомоги для ближнього Сходу подала думку Гуверу, що Сполучені Штати повинні скласти торгову угоду з Росією.

Балтійські держави й Росія. РИГА, 28.10. (ПАТ). Литовська преса зайняла ворожу позицію до конференції балтійських держав, яка зараз відбувається в Ризі при участі Росії. Вона бачить в цьому небажане збільшення російського впливу на балтійські держави. „Latvijas Sargas“ з цього приводу пише: „Ціла історія наших відносин до Росії ясно показує нам, що ми можемо з Росією складати тільки дрібні угоди, але в жадному разі не входить з нею в певні зв'язки, як що не хочемо бути її васалом. Як що Росія хоче мати з нами яку-небудь зв'язку, то нехай одине всякі наміри ввійти в союз балтійських держав.“

Денікинці на Далекому Сході. ЛОНДОН (ПАТ). Красин надіслав Керзоніві лст, в якій пропонує проти надіслання до Владівостоку англійським урядом 600 солдатів з 6. армії Денікина і домагається, щоб англійський уряд заперив, що ці солдати не будуть виступати проти Совітів.

Харчі для голодних. ПАРИЖ. Як повідомляє агентство Гаваса з Вашингтона, міністр торговлі Гувер запропонував конгресу використати запас військово-харчового відомства для постачання харчів. (Р.)

Французька допомога голодним. ПАРИЖ, 28.X. (ПАТ). Після промови Нуданса парламентна фінансова комісія прийняла проект відкриття кредиту на допомогу Росії в розмірі 5 мільйонів франків, з яких на 4 мільйони має бути видано харчових продуктів. Проект цей буде розглядатись в сьогоднішньому засіданні парламенту.

Папа для голодних. БЕРН. (ПАТ). Папський нунцій склав на руки Нансена 500.000 лр для голодних в Росії.

Не дипломат і не представник істнуочої правдо держави.

Як ми вже подавали, одна англійська фірма підняла процес проти товариства російських кооперативів в Лондоні, проти соювітської республіки і проти самого Красина, щоб одержати 45,000 ф. штерлінгів, які належать за надіслані до Росії товари.

Отже тепер маємо ще додаткові відомості, що Красин, спираючись на свою недоторканість, як дипломатичного представника, подав апеляцію на постанову суда про зтягнення зазначеної суми з соювітської республіки і з Красина.

24.X апеляційна палата зайнялась цією сенсаційною справою. Адвокат Красина доводив, що соювітський представник в Лондоні користується всіма правами недоторкності, які належать по англійським законам дипломатичним представникам закордонних держав.

Адвокат з боку постраждалих зазначив, що Красина нема в офіційному списку осіб, які користуються спеціальними привілеями, тому, що англійський уряд хоч і склав торговельну угоду з соювітським урядом, але ще до цього часу де журе не визнає уряд Леніна.

Суд віддав на деякий час розрешення цієї справи, яка несподівано, як зазначив О. Д., для самого навіть Красина висунула питання, чи він є дійсно дипломатом, і яка ще раз звернула увагу англійської опії на всю аномальність торгових відносин з соювітською Росією.

Соювітська Росія

Годують нолудами. БЕРЛІН (Руспрес.). „Голос Росії“ повідомляє, що в голодних губерніях організуються суботники для збору жолудів. В деяких повітах з тою ж метою оголошена мобілізація допризвичайників.

Рекрутський набір. РИГА, 28.X. (ПАТ). По відомостям з Москви, оголошено декрет про призви, який відбудеться в першій половині листопада. До військової служби мають бути покликано 5 річників. Звільнені будуть тільки ті, які виступили в російській армії встановлений термін.

З польського життя

До вбивства д-ра Фрончевича! Власний кореспондент „Гданської Понеділкової Газети“ подає з Ревля: Як все більше виявляється, секретар польської репартаційної комісії—д-р Фрончевич зробився жертвою політичного вбивства. Ограбовано його виключно для того, щоб унеможливити вияснення цієї темної справи.

Убийник Макарчук, якому найвідповідніше місце—в'язниця, залишив місію, а з ним ще 4 члени чрезовички, Засувається його втеча очевидно тим, що Макарчук, як подає більшовицька преса, є польський підданий і тому польський уряд має право вимагати його видачі.

До справи автономії Східної Галичини.

28 жовтня комісія П. П. С. обміркувала подробиці проекту про автономію Східної Галичини і остаточно зредогувала проект для подання його Начальній Раді П. П. С.

Німецькі судді на Шлезку. КАТОВИЦІ, 28.X. (ПАТ). Делегат міністерства юстиції і голова суду п. Баханський оголосив в горішньопольських газетах, що всі німецькі судді й урядовці, які хочуть зістатися польської служби, мусять скласти відповідні подання до нього, яко начальника судового відділу при Головній Народній Раді. Останній термін складання подань призначено 15 листопада.

Новий міністр б. пруської діляниці. ПОЗНАНЬ, 29.X. (ПАТ). Сьогодні прибув до Познані новий міністр б. пруської провінції др. Юзеф Вибіцький і обняв урядування.

Угорський посол у Варшаві. М-во закордонних справ отримало урядове повідомлення про те, що довірений в справах Угорщини у Варшаві гр. Ценовіч, призначений послом у Варшаві.

В Ірландії

З Ірландією ще конференють. ЛЬОФЕЛЬД, 28.X. (ПАТ). Відповідаючи в парламенті на запитання в справі Ірландії, Лойд Джордж заявив, що конференція зараз ще провадиться, а тому ще не можна нічого певного сказати. Для доведення переговорів до кінця, необхідно, щоб суспільство і преса обидвох сторін не перешкоджали.

МРІІ

Де ви розгублені, мрії улюблені,
Повні солодких надій?
Чи над дорогою, вбїті тривою,
Тягете в купах, як гній...
Мовчки вмираючи, тихо зіг-
лаючи,
Бачите пишні сніг?
Мрії улюблені, нащо ви згуб-
лені,
На передодні весни?
Ні. Ще восталися, в віру вко-
халися
Повні найкращих надій,
Голі, зрабовані та невгамовані,
Рвуться невтримано в бій.

Мрії абентежені, кровю зме-
режани,
Серце не руште мов...
Будьте спокійними, ясна-
дійними,
Поки давін гучно не бе.
Мрії схвильовані, ненагодовані
Линьте в зруйнований край
І над Убогою вдарте тривою,
Викличте в людях одчай!
Мрії укохані, мрії сполохані,
Повні бентежних надій,
Ось хуртовинною над Украй-
ною
Голод задзвонить на білі!
А. Падолист.

В ЧАС ДИВА

(Уривок із записника)

Потяг несе нас в теплу, наси-
чену наощами млу травневої
ночі.
Козаки співають. Падає мельо-
дія в просторінь, і мов іскра з
паротягу, губиться десь там, де
тиша й мовчання, де на зеленіх
ризах жит постилася довична
таємниця селянських снів про
того, що має прийти, визволити,
про того, що зріс, виплеканий, у
селянській хаті, хто бачив усе,
знає все...
Це до нього зайнялося їх серце
вогнем буйного страждання
і в одній заціпилися зуби, це спі-
вають похороної собі над дов-
часно загаслим промінням щастя,
це скаржаться велика туга тих,
що збудилися зневажаєні й окра-
дені, побачили сонце велике своє
й осміли від світу його, це скар-
жаться переможені й немучені,
хвилено вклякнувши перед лицем
суворого життя...—дупко держучи
рушницю в руках...
Ой, буде ж вам діти,
Та пишні гледіти...
Ой, пора вам, мої діти,
Та діти по світі.

Полетіли по світі, що день гас-
нуть надії, але кінеш не оборно-
сти ще там, у темі ночі, і там,
може, Диво...
2.

День, сний, лагідний, погожий,
але навколо якась тиша чернечої,
суворой келі. Облягли тісним, не-
розривним колом Волинські ліси,
мов не хочуть випустити дітей У-
країни з своєї тиші, з свого остан-
нього захисту, й журно колива-
ють верхами, що мало нас, що
ми такі збіджені й немучені.
Будинок стації й кілька хат
біля нього повні сирих, озброєних,
у касках... Куриться вогнище,
миються, жартують, сплять і кур-
ять, лежачи на траві, як звичайні
люде. Але ні... Не звичайні.
Обличчя ції—загартовані й зака-
лені в кількох роках бої на усіх
фронтах, у всіх сторонах; страд-
дання й терпіння викресали на
них своє, незагладим тавром
полишили своє на устах і в очах,
—про те, що не звичайні, тихі
люде це—говорять раптом вибли-
скуючі на кінцях багнетів мале-

нькі, нестерпно блискучі сонця...
Іду в „квартиру“ нашу.
Важко і нудно мені стає у кін-
нати начальника стації з цими
фіренками, на яких старанно ви-
гаптовано білих пастушків і
отара овечок; нудно і тосчно див-
итися на пейзажі й краєвиди
кримські, розвішані по стінах.
Пахне свіркою в розачинене вік-
но й чути гудіння гармат, що по-
криває собою, глухо й настирливо,
врочистість шуму старих лі-
сів.
— І коли це окончица?—питає
входячи „хазяїн“.
— Хлопці! Хто на броньович-
ка полізе! Давай пройдемо та у
цей ляжемо посла,—постріляємо—
долітає з двору... Сміється голу-
бін і гудуть гармати.

Давно загасло проміння того,
що зветься особистим, індивиду-
альним щастям; давно вхопив і
шалено закрутив нас якийсь кос-
мичний вихор, і лише часом, при
ближчій зустрічі з життям тих,
за „будучність“ яких змагаємося
—як невизрааний натяк болюче й
журно озивається щось і дає собі
таємну відповідь.
— Спокою!
— Але це бажання—тільки сон,
тільки омана, бо вже наші серце
віддалося суворій боротьбі, зне-
навидило холодне небо, вкрите
жахом народження нових днів,—
і довічно буде прагнути його,
його—застеленого пошарпаними
смугами хмар, стікаючого офір-
ною кров'ю заходу на принишклі
простори, міста й села, де в
одній колотяться юрби люде,
співачи божевільних, страшних
пісень, в розпачі відтертих, вихоп-
лених з серця.
І кожен з нас по своїйому ре-
агує на це.
4.

Знову напруженість викликана
дрібним, дохалапо чітким сту-
ком кулемета, як єдина верховна
воля нашого життя, як настирлива
образ життя, мов яка ідеє
їхє сучасності.

Трудовий день почався.
Далеко мріє в долині село, яке
маємо „взяти“. Звичайне польське
сільце з бідою церковцею, пів-
нями з хвостами, набитими соло-
мою на вулиці, білоголовими
дітьми й покірними поліщуками.
Скільки сел таких і подібних
пройшли, скількома ще пройдемо,
несучи маленькі й нестерпнобли-
скучі сонця на багнетах найже-
них над нашими сірими валками?
Проворуч від мене старий, най-
старший у сотні, козак Омеля-
ненко. Певно так діловито й
спокійно ладився сіяти або орати
поле. З запасу як пішов, то все
часу вдома побути нема та й
нема. От і тепер Україна настала,
то усе воює, бо усе тягнуть те-
бе та й тягнуть. Певно від цього
„тягання“ таке кам'яне лице ста-
ло у нього. Ось підвісив і по-
звирячи обережно і певно, з див-
ною легкістю побіг межі корча-
ми, вклякнув за пеньком і знову
стріля.

Держкучи пролетіла шрапне-
ля, друга розрвалася зовсім
близько, мов обмилувавши широ-

кі віти молоденької сосни.
Ва-ва-а-а... чути в лісі крик та
стогін...
Та-та-та—відповідає кулемет.
5.

Вони лежали купою. Десять.
До бух розрізані уста блищали
страшним вишкіром зубів, проко-
лоті очі світилися темнокривави-
ми ямами.

І однесли уже в бік. Омеля-
ненко поправляє подерту спідни-
цю й складає на грудях викруче-
ні міхурно руки.
Замість чола—одна яма, тімя і
на якійсь жилі око.

Ось він став. Дивиться просто
й суворо.
То ти хати не мала? Пішла.
Бідная. Тихо. Стогне в дворі ре-
нений та десь плаче дитина.
Стає незвиком моторошно.
Хлопці мої!—Це Україною
зветься—чую дикий зойк... Це
паненка і село мов, що зміялися,
як ішов я у військом, а вона по-
силадала...
В. Павлюк.

Полонений

(Нарис)

Одержали листа від невідомої
нам пані, бельгійки. Повідомляє,
що держить у себе вже кілька
тиждин полоненого українця, та
прохає вилати йому документа,
бо поліція допитується, хто такий
та звідки. Відповіли, що прохаємо
прислати до нас цього полоне-
ного.

Минуло з тиждень. За іншими
біжучими справами забули про
листа. Коли одного ранку входить
до бюра високий, немолодий вже
чоловік, в подертому старому
пальті; комір піднятий під саме
горло, щоб закрити „гірше ті-
до“, бо сорочки біг-ма. Широке,
отверте обличчя заросло боро-
дого, але борода акуратно підри-
зана. Невеликі карі очі з цікавіс-

тю приглядаються. Несміяв всмі-
хається.
Запитав тихенько, баязко:
— Чи тут українці?
— Тут, тут, відповідаю. А хто
ви такі, дядьку, та чого вам тре-
ба?

І він розповів свої пригоди.
Селянин, з під Дубна. Мав до-
бре хазяйство, досить поля, садок
на 3 з половиною десятини. Був
уже в літах і на мобілізацію не
взяли. Але як тільки фронт на-
близився, в 1916 р до Дубна,
вислали його, як і багатьох ін-
ших, з підводою копати окопи.
Тут захопила їх австрійська ка-
валерія. Спочатку відіслали до
Відня на роботу, потім повезли
до Будапешту, далі до Бухарешту.

Українській Університет у Празі

(Від власного [кореспондента].)

23 жовтня в помешканні Природописного Інституту Карлового Університету (на Альбертової вул., ч. 6) відбулося урочисте відкриття Укр. Вільного У-ту. Свято відкриття Університету розпочалося промовою ректора проф. Колесси про культурно-історичні зв'язки українського і чеського народів, а потім докладом наукового змiсту про розвиток української мови, її значіння, як провідника культури. Промова закінчилась висловленням подяки президенту Ч.С.Р. Масарикові, чеському урядові, його професурі і всьому чеському народові. В решті професор Колеса звернувся до українських студентів з закликком заховувати національну єдність незалежно від соціальних поглядів, які панують в студентстві.

Після проф. Колесси висловив своє привітання на чеській мові ректор Празького Карлового У-ту проф. Немети, який закінчив свою промову запевненням, що в Чехословацькій республіці українські студенти знаходили, знаходять і будуть знаходити ширшу гостинність.

Далі висловили свої привітання представники чеської студентської молоді й студентських організацій Праги представники від болгар-студентів (болгарською мовою) і від студентів югославянських (сербською мовою); гарячі вітання висловив представник білоруської академічної молоді, а також студент, представник Прикарпатської України. Тепле вітання з приводу відкриття Укр. Університету від імені Кавказької академічної громади висловив на французькій мові студент-черкес.

Від студентів, росіян, а також поляків ніхто з привітаннями не виступав.

Від українських громад. організацій ніхто з привітаннями також не виступав, бо згідно наміченому задалегідь плану, сього мусіло мати виключно академічний характер і слово давалося тільки представникам академічної молоді.

Виключення були лише зроблені для представника чеського М-ва Закордонних Справ (д-р Благуш) і для представниці англійських добродійних інституцій, що опікуються студентською молоддю.

Останню промову від україн-

ської академічної молоді висловив студент Золотаренко (наддніпрянець).

Після промов оголошено деякі телеграми з привітаннями від чеських міністрів, д-ра Євг. Петрушевича, чеських вищих шкіл і професури.

Свято відкриття закінчилося співами гимнів—чеського і українського. На святі були присутніми і чеські професори.

Н. К.

Привітання Українському Університетові в Празі.

Від Каменець-Подільського Університету вислано таке привітання:

„Високоповажному Пану Ректорові Українського Університету в Празі. В світлий день відкриття Українського Університету в Празі дозвольте сердечно привітати Вас в імені Каменець-Подільського Державного Українського Університету. Щиро бажаю буйного розцвіту на щастя і користь українській науці. Дай Боже, щоб Університет Ваш став великим науковим українським огнищем і щоб він, як найскорше вернувся до зблитої Землі Рідної, де всі його так щиро так напружено чекають. Професорській Колегії й всьому студентству посилаю через Вас свій сердечний привіт. Ректор Каменець Подільського Державного Українського Університету. Професор І. Огієнко.

Боротьба з большевизмом

Антибольшевизцький рух на Поділлі.

ВІННИЦЯ, 27.10. (ПАТ). „Губчека“ відкрила 5 антибольшевизцьких організацій. В зв'язку з цим в Ольгопольському повіті заарештовано 115 чоловік, в Могилівці 180, в Проскурівці 150. Організація охопила ціле Поділля і підтримувала зв'язки з повстанськими відділами, забезпечуючи їх продуктами і людьми. Відкрито також склад зброї і вибухових матеріалів. Організація була дуже популярна і захоплювала все ширші й ширші кола.

— Нічого, жити можна. Хожу по місту, сюди—туди посилають. Справляюся. Мову трохи вже розумію. Але ще трудно. Я вже говорив своїм хазяїнам: хоч би якусь службу—жінку чи дівчину—взяли. Все було б з ким слово сказати. Я їй по своїйому; вона—по французькому. От би я навчився. А то з ранку всі порозбігаються, хто куди, а ти сидиш сам, нема до кого обізнатися. Чи немає, часом, у вас такої книжки, щоб французькі слова та були по нашому написані? От добре було б таку книжку дістати. Без мови трудно.

— Іду, знаєте, там унизу, по вулиці. Сила народу вештається. Побачили мене, бороду мою. Стали навкруги, дивляться на мене та кажуть один до одного: „рус, рус“. Ні, кажу, не руський, а українець, У-к-р-а-ї-н-а-а. „А, Україна!“ Нічого, усміхаються, так приязно. Дивись, думаю, і їм Україна більше до вподоби. А тут один, мабуть, жидок, підійшов до мене тай шепоче по руському. „Не кажи, говорить, „руський“, бо подумають, що ти є большевик“. Он воно що. І тут бояться тих большевиків.

— А скажіть, будь ласка, питає, як то воно буде на Україні, коли, приміром, повернемося? Чи так оце, як тут, чи ні?

— А хіба що?—питаю.

— Та от, чи доведеться, як оце тут, у Бельгії, в бумагу все купувати, чи як?

— Не розумію.

— Та отож, бачите, як треба щось купити, хліба приміром, чи якої страви, чи до варива чого, то тут підеш до магазину та купиш те „кильо“, чи там пів-кильо, чи й ще менше, завернуть тобі в бумагу, або в мішочок такий з бумагою, та й несеш до дому. Не вже ж і нам, на Україні доведеться тепер купувати те „кильо“? Боже мій! Хіба ж ми знаємо „кильо“! Та у нас, було, люди купують, хоч би і в місті: карто-

Російська еміграція

Виникли російський інтернат. ЦАРГОРОД. Турецький суд виселив з приватного будинку інтернат земського союзу. До 80 мешканців, у тім числі і журналісти, були силою викинуті на вулицю. (Р.)

В Угорщині

Певстанчий рух на Угорщині. БУДАПЕШТ, 28.10. (ПАТ). Нерегулярні банди в Західній Угорщині знову розпочали свої виступи, щоб знищити венецьку умову. Комісія в Шопроні була примушена перейти на терен Австрії.

Куди буде висланий Нтрьоль. ПАРИЖ, 28.X. (ПАТ). Газети повідомляють, що резиденцією Кароля буде острів Мальта або Медера.

Большевицька пропаганда

„Радянські батюшки.“

„Комуніст“ з 3 вересня радіє, що появляється тип радянського батюшки. Розповідає про якогось о. Андрія, який на проповіді заявив, що комунізм є нічим іншим як тільки одним із заповітів християнства.

„Христос—говорить о. Андрій—боровся з капіталістами і гнобителлями, так, як і тепер превеликий святитель комунізму тов. Ленін. І хто з них більше неазвидів цих каїнів проклятих Бог святій знає: чи Ленін, чи Христос...“

Чека цей священник порівнює до Христа, який вигонив крамарів із Храму Божого.

Інший знову священник виявив надію, що християнство і комунізм в питанні про існування Бога підуть на обопільні уступки.

Якийсь знову батюшка в Краснопольській волості мріє про „християнсько-комуністичну трудову церкву“. Він так захопився комунізмом, що раз в церкві просядав: „Уманському комітетові комуністичної партії України многога літа.“

Отже не каже тільки газета, як ще заспіває це многоліття український дядько.

плю—возом, а найменче—мішком, борошно — на пуд. Так само і капусту, й огірки, буряки, яблука, груші. Господи Боже, як згадаєш, скільки там добра всякого! А тут тобі—„кильо“ купуй!

— У мого хазяїна, розкажує далі, єсть тут невеличкий садочок. Землі, ну як би сказати, як оцікнута, завширшки, а тільки, може, трохи довший. Дві груші, дві черешні, яблуня. Наказав копати грядки і під капусту, і під картоплю, і під горох. „О, каже, тут „боку травай, боку травай“, то б то роботи багато. Скільки ж, думаю, тут тієї роботи, коли й курці нігде повернуться. От у мого брата сад, [так сад: 12 десятин саду. Повести у той сад бельгійця, то заблудиться ще і назад не втрапить вийти. Ото-то „боку травай“ було.

Сміємося.

—Недалеко від дому мого хазяїна є досить великий садок місцевого бургомистра. Так, певне, десяти три набереється. Я й кажу, якось, хазяїнови: я маю на Україні теж такий садок, як у вашого бургомистра. Де тобі, не вірять, каже: „не па вре“, то б то брешу я. А чого мені брехати? Сидять тут в цій Бельгії,—маленька вона у них, може не більше нашої губернії,— тай думають, що скрізь все маленьке. Побували б вони у нас на Україні. Е, коли б тільки Господь допустив побачити... Схвилювався, бачу, старий мій, слосьні виступили на очах. Відвернувся від мене і замовк...

Приходить ще й тепер, старий, до мене, питається, чи не прийшов лист від жінки та чи скоро вже на Україну рушати будемо. Коли почує добрі вісті, засвітається радістю очі, усміхнеться, а потім замислиться... Напевне бачить у мрії рідний край великий, просторий, вільний...

А. Іваненко.

Брюссель.

Малий фейлетон

Чорне піднебіння.

І що воно за знак такий? Бувають от москалі—люде, як люде, а ніколи, то таке виродиться, що не знаєш, що з ним і робить.

Не инакше мабуть, як чорне у нього піднебіння. Таке воно собі тихе та лагідне, десь там у якісь Чухломі, чи Царєво-Кокшайському, а коли попаде в „інородчеськіє землі“, то й пізнати не можна.

Смирна тобі, покірлива скотинка,— овечка стрижена, в тигра лотого обертається. Ще як у хату до тебе увиходить, то так лагіденько за дверима проситься, з ноги на ногу переступає, так жалістиво скавультить:

— Дядюшка — а? Атец радной! Пусті-ка в ізбу пагрьєтся...

І пустиш його в хату і лапотки воно свої з онучкою перед пічкою розвішає і самого його з жалости на піч пустиш...

А ну нехай трохи обвикне та освоїться. Зараз почне свої порядки заводити, а скажи йому що так такої заспіває:

— Лапті — то чьї висять?

— Та твої.

— А сам то я де лежу?

— Та на печі-ж.

— Ну, так і пошол вон з майой ізби.

— Добре-ж, коли воно миршавє та поганеньке — візьмеш собі потихеньку, не сердючись, однією рукою гостя за комірць, а другою за лапотки та й на мороз... Ну, як їх не один та всі „ребята ражіє“ та з ножами, а не

Український рух у большевицькій уяві.

З тих офіційних відомостей, які доходять до нас з Совдепів, большевики почувать себе дуже кепсько. Страхи вють на них майже з усіх боків: тут отаман Петлюра й Шелухін, там генерал Греків і Савінков, а ось поляки й кубанці та ще з Уральськими й Оренбурцями. З по за них виглядає й Врангелі.

Отакі нісенітний оповідали в кінці минулого вересня „Двухнедельний сводкі розвідательного віддєленія штаба Ребоче-Крєстьянской Красной Армії“.

Між українськими колами, мовля, дійшло до порозуміння. Отаман Петлюра, генерал Греків і Шелухін (!) повели координовану працю серед українців та чужоземних кол. Найважливішим була згода з Всеукраїнською Національною Радою.

Діяльність генерала Грекова має особливе значіння в французьких колах. Завдяки його впливу, французи зрушилися з „мертвої точки“ в українському „читанню, на якій стояли до цього часу.

Завдяки ж цьому, а також впливу Грекова і французів у Румунії, зовсім змінилися відносини румунів до українського національного руху: румуни зацікавлені цим рухом і допомагають деяким українським організаціям в Бєсарабії.

Координовані зусилля українських емігрантських груп привели до того, що Франція готова допомагати зняти секвестр Антанти, який був накладений на українські гроші в Берлінському банкові та повернути їх українцям. На такому ж шляху стоїть Фржава з українськими грошми,

як небудь — справжні тобі „кацапи“.) Що ж ти з ними тоді вдієш?..

От скажім, панове Кубанські та Донські козаки, узле до вас у хату якийсь Вятлугін з „Общаго Дєла“ разом з якимсь там Філіповим—Яблоновським з собою присогласять та й почнуть розп'якувати у вашій же таки хаті та вашу ж хліб-сіль споживаючи і про „Екатєринодарський провінціалізм“ і про „міражі казачьї самостійностей“ і про „патріотизм Уст-Лабінської калаколні“ і про „світлаво генія маленькаво кубанскаво коопєратора Тімошенка“, а на них гляючи п. Яблоновський і собі почне розводити пахучі дотепи про „новочеркаськіє клозєти“.

Тут справа ясна. У одну руку лапотки, другою за комір та й на мороз.

Ну, а як вілає знову такий „ражії паря“ Дєнікин чи „Кутєпич“, да не сам, а з цілою „артелью“ та ще й під охороною „якогось англійця, як позаторік, або француза, як торік?

Та разпанюється у вас у хаті, так як зараз красноармієць.

Не то що за лапотки не здумастє,—пискнуги не відважнєтєсь.

Кончатє враз, як Рябовола, або Калабуху!

Ой, панове, подумаймо що нам в світі з ними зробити, коли у них же піднебіння чорне...

Чкалбєй.

*) Касап слової татарське; значить воно по нашому — різник, живоріз.

які знаходяться під секвестром в Будапешті.

Найбільш авторитетний, а в дійсності єдиний, голова найсильніших українських організацій закордоном є Петлюра, з яким дуже рахуються інші українські організації.

Савінков обєднує інтернованих в Польщі кубанців, уральців і оренбурців. Праця Савінкова має метою активний виступ проти Совітської Росії. Але такий виступ малоється Савінкову можливим тільки при допомозі української армії.

До початку таких активних подій, для більшого успіху повинні прилучитися ще й кзаки в армії Врангєля.

У Савінкова повна згода з представником демократичного донського козацтва „Надалі будуть спроби обєднатися з козаками Врангєля. Приймаючи на увагу непорозуміння, що почалися між Врангєлем і козацькими начальниками, можна чекати ухвалення козацької політики вліво й тоді не виключається можливість прилучення їх до Савінкова“.

Ось як „малюють“ собі наявані своїми ж „розвідними організаціями“ большевики, політичне становище на своєму західньому фронті.

Всі ці байки наведено тут навмисне з літературною точністю. Читаючи їх, так і згадується наша приповідка „говори до гори“...

Невжеж саме червоноармієське командування не розуміє цього, як що воно тільки не має наміру лякати таким засобом своїх же червоноармієців та комуністів?

Г. Реянський.

Ріжні вісті

Про незалежність Єгипту.

ЛОНДОН. В зв'язку з переговорами, які переводяться у Лондоні між міністерством закордонних справ та єгипетською делегацією, британський кабінет обговорює в сучасний момент питання про майбутнє Єгипту. В основі обговорення положено проєкт оголошення незалежності Єгипту, та скасування протекторату, а також заключення союзного договору з британською імперією. Союз цей у принципі вирішено.

Виселення жидів з Бєсарабії.

Румунська влада наказала до листопада закінчити реєстрацію збігців жидів у Бєсарабії. 3 15

листопада центральний жидівський комітет повинен розпочати евакуацію жидів з Бєсарабії и Старе Корольовце. Термін евакуації збігців-християн не встановлено, Збігці, які мають родинні, або маткові зв'язки у Бєсарабії, а також особи, які мають постійну працю, будуть напевно залишені у Бєсарабії, при умові, що за них поручиться місцевий біженецький комітет. (Р.)

Іспанці згодні інтернувати Нароля.

БУДАПЕШТ. 28.X. (ПАТ). Іспанський уряд вже надіслав свої умови, по яких від згожується інтернувати на своїй території Кароля.

Нарада українських кооператорів у Празі

(Від власного кореспондента).

18-22. 10 п. р. в м. Празі відбулась нарада представників українських кооперативних союзів, які зараз провадять свою роботу поза Україною.

На порядку дня стояли такі питання:

1) Доклад про діяльність „Оукуса“, 2) Практична робота українських кооперативних союзів за кордоном в минулому. 3) Практична робота українських кооперативних союзів за кордоном в майбутньому: а) Загальна організація кооперативних союзів за кордоном; б) Координація діяльності за кордоном органів Управління окремих кооперативних союзів в Україні;

4) Інформаційний доклад В. Д. Ковалю про Українську кооперацію на Україні; 5) Справа з представником „Вукопсіки“ Д. Кудря; 6) Кооперація й політика; 7) Біжучі справи.

По питанню про діяльність Оукуса ухвалено:

Всі питання, які мають бути обмірковані, розбиті на дві категорії, а саме:

а) питання зв'язані з діяльністю „Оукуса“ і б), питання, що стосуються загальнокооперативного життя і діяльності українських кооперативних союзів на еміграції.

2) питання під літерою а) вирішити лише голосами представників українських центральних кооперативних союзів а саме: Барановського Х. А., Ковалю В. Д., Литвицького М. О., Горбана Ф. Л., Сербиненка А. М., і Крєкотія І. Ф.

3) питання під літерою „б“) вирішити голосами всіх кооперативних діячів, що мають прийти до Праги по запрошенню, а також і тих кооперативних діячів, що перебувають в Празі а саме: Харченко, А. І., Шаповал Ю. М., Перещилю С. В., Мартос Б. М., Балаш М. Й., Мачушенко В. С., Сиборський, Івасюк, Безкровний, Кучерявенко і Наконечний.

4) З огляду на важливе загальнокооперативне і громадське значення справи про діяльність „Оукуса“ розібрати це питання в присутності всіх вищезазначених кооперативних діячів з тим одначе, що кооператори, зазначені в пункті 3 беруть участь в засіданні по цьому питанню лише з дорадчим голосом.

З докладів про діяльність „Оукуса“ — висловилося, що ще й досі не урегульовані рахунки деяких кооперативних союзів з державою, а тому нарада виносить таку резолюцію:

„З огляду на те, що в Укр. Кооперації є ще і досі незакінчені грошові і торговельні справи а урядом УНР нарада вважає необхідним звернутися до всіх кооперативних установ і діячів, які од імені української кооперації мали будь які грошові стосунки з урядом УНР, скласти докладне грошове справоздання на ІХІІ 1921 року і не справоздання подати не пізніше ІІ 1922 р. до управи коопероцентру.

Справоздання мусить бути складено в повнім обсягу і розбите на дві частини, а саме: 1) операції на території України, і 2) операції за кордоном.

По останньому пунктові дані повинні бути вичерпуючими.

По питанню про відношення до представника Вукопсіки Д. Кудря вивисла така постанова:

„Конференція представників Українських кооперативних союзів, що відбулась у Празі 20/Х 1921, ознайомившись з заявами Д. Кудря, що він є представником української кооперації, констатує, що:

1) Українські кооперативні установи юридично існують на Україні і тільки деякі припинили тимчасово діяльність під натиском і терором окупантської радянської влади.

2) „Вукопсіка“ од імені якої виступає за кордоном Д. Кудря не є кооперативною установою, а також установою, яка мала б виступати і діяти од імені української кооперації. Представники української кооперації, які перебувають за кордоном, не повинні складати своїх уповноважень, виданих законними органами управління кооперативних установ, поки ці уповноваження не будуть одкликані тими органами, які мають право ці уповноваження відкликати.

3) Д. Кудря ні в яким разі не визнавати представником української кооперації, бо його уповноваження видані тільки „Вукопсікою“.

4) Оголосити, що, коли б Д. Кудря підписав за кордоном які б то не було зобов'язання від імені української кооперації, ці зобов'язання наперед опростестовуються і відповідальності за них українська кооперація ніколи на на себе не візьме“.

Про координацію діяльності органів управління Кооперативних Союзів вивисла така постанова:

„Нарада визнає необхідним: 1) щоб діячі української кооперації на еміграції, які являються членами органів управління кооперативних союзів приступили до виконання своїх обов'язків в обсягу діяльності кожного з кооперативних союзів. В разі недостатньої кількості представників кожного з органів управління кооперативних союзів цих органів переводиться коопероцентром по взаємній згоді з наявними членами органів управління.

2) організувати ідейний кооперативний центр для ідейного керівництва діяльністю української кооперації на еміграції. 3) Організувати єдиний господарський центр із усіх кооперативних установ Великої України. Робота цього господарського центра повинна провадитися в напрямку організації торговельної роботи серед українського населення поза межами України і в напрямку підготовчої роботи для налагодження торговельних зносин з Україною.

В склад тимчасової управи коопероцентру обрані: Коваль В., Литвицький М., Мартос Б., Буц Г. і Мороз В.

4) Виконання постанов наради доручається—В. Ковалю, Х. Барановському і М. Литвицькому, утримання котрих має взяти на себе „Оукус“.

5) Висловлено побажання, щоб кооперативні робітники самі вишукували можливості переселитися в райони заселені Українцями для роботи в місцевих кооперативах, вважаючи на брак там свідомих кооператорів і потребу досвідчених робітників.

По питанню про кооперацію і політику ухвалено:

„Визначити необхідним, щоб українська кооперація брала активну участь в державному життю України, нарада ухвалює:

1) щоб українська кооперація в особі своїх репрезентативних органів виступала як самостійний, національно-економічний, громадський чинник.

2) Щоб українська кооперація не входила ні в один з існуючих партійно-політичних блоків.

3) ще раз підкреслює шкідливість участі кооперації в політичному житті і закликає всіх уповноважених представників українських кооперативних установ боротися проти всяких спроб втягати кооперацію в політичну боротьбу і протестувати проти використання кооперації в політичних цілях“.

R—иИ

З церковного життя

Пастирські курси.

Пастирські Курси розпочинають навчання з 15-го листопада ц. р. в таборі в м. Кадліці. Курс навчання 4 місячний. На курси вступило більше 50 слухачів. Прохання подавати директору курсів, мітрофорному прото-єрею П. Пашевському (Kadlic, oboc internowapuch).

Курси надзвичайно потребують рідких релігійних і богослужбових книжок. Особливо підручників з курсу духовних семінарій. Вислання українських богословів за кордон.

Проф. Огієнко в скорому часі висилає частину молодих людей, що бажають вчитися в богословських школах, за кордон. Хто подає про це прохання, повинен зазначити свою освіту, мову, якою володіє і додати відповідні посвідки від українських інституцій і громадських організацій.

Заходами представника У. Н. Р. в Загребі частину студентів вже определено на богословський факультет загребського університету в Сербії.

Українське життя

Подяка п. Головному Отаманові

Довідавшись про діяльність Української Секції Міжнародної Жіночої Ліги Миру і Свободи, Головного Отамана С. В. Петлюра висловив своє привітання та подяку усім учасникам Української Секції за їх шляхетну роботу, побажавши при цьому успіху в поширенню великих ідей Миру і Свободи.

У відповідь на це Українська Секція надіслала такого листа:

„До Пана Головного Отамана Українського жіноцтва, об'єднане в Лізі Миру і Свободи, одержавши Вашого теплога листа, висловлює Вам, в моїй особі, свою сердечну подяку.

Ми щасливі, що наша праця, яка провадиться в дуже тяжких умовах, знаходить підтримку і співчуття Проводиря Українського Народу, думка якого є для нас високою ціною.

За Українську Секцію Міжнародної Жіночої Ліги Миру і Свободи.

Голова: В. О. Коннар-Вілейська. Відень 3-Х 1921 р.

Бісти з Штокгольму.

Український громадянин, що прибув цими днями в Штокгольму до Варшави, оповідає, що в Швеції взагалі не почуватися ґрунту для більшовизму. Робітництво, так само, як і сучасний соціалістичний уряд ставляться до московського комунізму цілком негативно.

Давно вже працює в Штокгольмі торговельна більшовицька місія з Керженцовим на чолі, але поважних впливів вона й досі не має. Між іншим, Керженцов якось улаштував для зближення з широкими колами суспільства парадний об'їзд. На об'їзді запрошено представників уряду й весь дипломатичний корпус, але ніщо з запрошених не з'явилось окрім якогось другорядного представника одної з прибалтійських держав.

До української національної ідеї і нашої державної організації шведи ставляться з щирим співчуттям, згадуючи між иншим старі стосунки Швеції з Україною, союз Кароля XII з Мазепою і т. д. Для шведів наші національно-державні змагання уявляються цілком природними й законними, і вони готові їх підтримувати. Голова ради міністрів, славетний соціаліст Брантінг заявив нашому дипломатичному представникові у Штокгольмі, що під час перебування в Женеві в складі ради Ліги Народів він, Брантінг, дуже радий був би жити на користь України певних актуальних кроків, але на жаль до нього українські представники не звернулися.

Українське дипломатичне представництво в Штокгольмі працює в постійнім контакті з урядовими чинниками, паспорти які видає наш консульський відділ, визнаються в Швеції, і сам уряд відсилає до нашого консульства

за легітацією громадян, які походять з України.

В Штокгольмі є українська колонія, але широкої організації нема.

Припинився ще один український орган.

Краківські газети містять звістку, що цими днями припинила своє існування українська тижнева газета „Покуття“, що виходила в Коломиї. Причина—брак коштів. (Ч.)

Відділ Заболотного.

РИГА (Руспрес). Совітська преса повідомляє, що отаман Заболотний, який виступав на Поділлі, переслідуваний відділами червоної армії, втік до Румунії. Відділ його розбіглись.

Чи не українські цукроварні?

ПАРИЖ, 27.Х. (ПАТ). З Берліна повідомляють, що гурток німецьких фінансистів, який складає спеціальний синдикат, заключив угоду з представниками 58 цукроварень у Росії, які продукують річно до 40 мільйонів пудів цукру. Синдикат дасть зазначеним цукроварням значні кредити, ставлячи їм умову, що всякі обороти будуть переводитися за посередництвом німецького синдикату.

Ному належить будинок б. міністерства для справ Галичини?

У Відні, в будинку, б. за австрійських часів міністерства для справ Галичини, міститься тепер польське посольство, котре звернулося кілька місяців тому, як повідомляла „Українська Трибуна“, до суду з проханням признати будинок цей польською державною власністю. Суд задовольнив бажання посольства, але уряд Зах. Обл. У. Н. Р. (Петрушевича) подав свій протест проти того, мотивуючи тим, що справа Галичини ще не вирішена. Суд через те скасував свою першу постанову, й в справі при належності будинку має бути судовий процес.

Польська преса з цього приводу висловлює незадоволення віденським судом, що він приймає на увагу задові „якоюсь неіснуючої держави, що жадним урядом в Європі не була й не може бути визнана“.

Український представник на церк. конії святі в Угорщині.

6 вересня Голова Української Дипломатичної Мисії в Угорщині, полковник Сіквич одержав від Каринцеля-принца Угорщини особисте запрошення на урочисту службу Вою, яка мала бути відправлена з приводу роковин коронавання Папського Бенедикта XV. Полковник Сіквич прийняв запрошення, а о. секретар Мисії І. Наквала, при вході до церкви, полковника Сіквича зустріли в св. Хрестоні представники місцевої духовенства та поїли через церкву, позив людей (які був в церкві), у літар (пробатеріум), да були нісиди для носіння та голів дипломатичних мисій, а також для членів кабінету міністрів. Службу правив каринцель-принц з численною духовенством. Н. церкві були присутні панський уряд, члени дипломатичного корпусу, ерцгерцог Йосиф з родиною, заступники трьох держав, члени кабінету міністрів, інші урядові військові та цивільні особи і т. ин.

На Волині та Холмщині

Пратест українських організацій.

Подаємо дослівний текст вироблений українським громадянством і надісланий місцевому Єпископу:

„Його Пресвященству Пресвященнійшому, Діонісію Єпископу кременецькому керуючому Волинською Єпархією в межах Польщі. 19-го біжучого жовтня під час урочистої зустрічі його Високопреосвященства, Екзарха, Архієпископа Георгія в храмі Богоявленського Монастиря, Протєєрей Олександр Громадський виголосив для привітання його Високопреосвященства промову на російській мові. Вважаючи на те, що для зустрічі його Високопреосвященства було запрошено всі місцеві українські організації і всі місцеві укр. школи, які і прибули в повному складі, просимо Ваше Преосвященство звернути Архієпископську увагу на те надзвичайно прикре вражіння, що викликала ця урочиста промова в українському громадянстві, яке од сього часу звикло чути в кафедрі монастирської церкви промови на українській мові, а також в українських дітях, які виховувалися в душі любови до свого народу і пошани до його мови.

Бажаючи, крім того, запобігти обидному поглядю, який може скластися у його Високопреосвященства, — ніби то українські організації, українські школи і взагалі українське громадянство не брало участі в його зустрічі просимо Вас, Владико, не відмовити засувати його Високопреосвященству дійсний стан річей. Ми певні, що Ваше Пресвященство буде прислуховуватися до голосу пастви Вашої, який пролунав на останньому Єпархіяльному зібранні і присуджено свій до висловленого зібранням бажання мати свою національну церкву і відповідних душпасирів. Просимо Ваших, Владико, святих молитав о нас, 20 жовтня 1921 року. За Ряду Т-ва Провіти В. Гнажевський і І. Кавун. За Правління Союзу кооперативів М. Панкевич і К. Малавський. За правління українського кооператива Д. Олександрович і П. Жиглевич. За Дирекцію Української Гімназії Е. Міляшків. За Дирекцію Першої Вищої Початкової школи В. Дорошенко. За Дирекцію Другої Вищої Поч. школи Г. Лотоцький. За Персонал і Адміністрацію Дитячого Сада при Провіті Г. Олександрович, Злочівська і А. Животько.

На допомогу „Укр. Трибуні“

(Листи до редакції)

Вельмишановний Пана Редакторе! Довідавшись з Вашої газети про її матеріальний стан, в якому вона зараз перебуває, Спілка учителів арм. У.Н.Р. в таборі Стріжково вирішила оказати їй посильну поміч добровільними датками, які разом з цим і надсилає в сумі 500 мар. п.

Спілка вірить, що наше громадянство зрозуміє вагу настоящего менту і підтримає наш єдиний на еміграції демократичний орган, який уявляє собою „Українська Трибуна“.

З пошаною до Вас, Голова Спілки А. Ільницький. Секретар Ів. Кобидський.

Прочитавши відоzwу В. Ш. Пана редактора про поміч для „Української Трибуни“, ми, гурток громадян села Зловциця повіту Рівенського, постановили можливими засобами підтримати видавництво цього органу.

Для того зібрали добровільних внесків 1450 мар. п. і з коштів „Провіти“ і кооператива висилаємо 1500 мар. п. Всі гроші висилаємо разом з цим листом. Просимо покликати громадян, кооперативни і „Провіти“ пійти нашим шляхом.

Ініціативний гурток. Підписний лист добровільних внесків на пресовий фонд „Української Трибуни“ громадян з Зловцицького повіту на Волині.

Яків Мельник 100 м. п., Дмитрій Бурій 200 м. п., Олексій Дашкевич 100 м. п., Трофімчук Петро 100 м. п., Фьодір Демчук 150 м. п., Антін Демчук 200 м. п., Демчишин Степан 100 м. п., Шнідт Микола 200 м. п., Бондарук Сафрон 100 м. п., Бондарук Микола 200 м. п., а разом 1450 мар. п.

ВАРШАВА

Похорони п. Фрончєвича.

28-го жовтня на Повонізах відбулись похорони п. Фрончєвича, члена польської делегації, заможного більшовицького в Чеські. На похоронах були присутні п. п. Савітхов і Філософов.

Смерть Антона Пільцького.

Впер відомий польський поет і публіцист Антон Пільцький на 68 році життя. Свято 600-ї річниці смерти Данте.

Вчора о 5-й год. веч. в салі міської ради відбулось урочисте свято 600-ї річниці смерти Данте. У неділю 30 ц. м. спілка літературна і артистів столиці влаштувала салі т-ва „Захити“ артистично-літературне зібрання. Має відбутись низка виступів про Данте в середніх школах.

Конференція президентів міст з міністром Міхальським.

28-го жовтня, з ініціативи п. Міхальського, скликана конференція президентів міст в шлях інформаційних. В конференції взяли участь президенти міст: Варшави, Лодзі, Кракєва, Львова, Люблина, Познані, Вілгошталю, Пльоньки і Ваошавки. М-р Міхальський виголосив велике експозе в справі самоврядування фінансів, представив програм нових податків і званих, що уряд не може більше робити витрат на самоврядування. Після цього відбулись дебати та обмін думок.

Американський фінансист у п. Міхальського.

Міністра фінансів п. Міхальського відвідав відомий американський фінансист п. вандерліп, який перебував кілька днів у Варшаві. Перед від'їздом п. Вандерліп прийнятий Начальником Держави.

Резізі й арешти.

28-го жовтня у Варшаві були переведені масові резізі на дїяряч, в Саському саду, в ресторациях і т. н. Арештовано багато осіб, які не мають права мешкати у Варшаві.

Театр і музика

СЬОГОДНЯ В ТЕАТРАХ.

ВЕЛИКИЙ—рано Пан Твардовський, вечером Галка. РОЗМАТЮСЬЦІ—Історія Сальону. РЕДУТА—Прохожий. ПОЛЬСЬКИЙ—Хорий на увау. МАЛІЙ—Восьма жінка Сильборорода. НОВОСЦІ—Прекрасна Гелена. ВОДЕВІЛЬ—Дама в горностаях. ДРАМАТИЧНИЙ—Той. ПОВШЕХНИЙ—Нігуш. ПРАЗЬКИЙ—Добрє скровний фрак.

Б И Р Ж А.

(по потуванням Кредит. Банку у Варшаві) Долари 3575 Франки 260 Фунти 13.750 Марк нім. 20 Корони — Рублі 1.35 Потування на варшавській незфінансовій биржі за 28 жовтня були: долари 3800, франки канад. —, франки франц. 275, франки бельг. —, фунти 15.000, марки нім. 23, рублі золоті 1850, срібні 825.